

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«04» 12 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ КРИТИКА

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»
спеціалізації «Художня культура та арт-менеджмент»

Київ – 2020

Розробник: Кашшай О.С., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту Мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Кашшай О.С., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту Мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми
023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХУДОЖНЯ КРИТИКА»

Найменування показників	Характеристики дисципліни за	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	6	
Семестр	11	11
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
<i>Аудиторні</i>	16	8
<i>Модульний контроль</i>	4	-
<i>Семестровий контроль</i>	-	-
<i>Самостійна робота</i>	40	52
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХУДОЖНЯ КРИТИКА»

Мета викладання навчальної дисципліни – надати студентам спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» головні інструменти для здійснення естетичної оцінки, аналізу і тлумачення творів образотворчого мистецтва. Оскільки критична оцінка творів мистецтва вимагає досвіду «перекладу» образотворчих смислів і цінностей з ментальної сфери в матеріальну, з підсвідомого в область свідомості, важливим є формування навичок інтелектуальної і емоціональної взаємодії з творами мистецтва; самостійної роботи у відшуканні ціннісних орієнтирів; виявленні причинно-наслідкових зв'язків між ідеєю, образом і формою; розв'язанні завдань і концепцій, закладних у твір художником. Студенти мають усвідомити роль художнього смаку в професійному судженні про мистецтво, застосовувати власні міркування у аналізі проблем сучасних художніх процесів і явищ сучасного мистецького життя.

Програма спрямована на те, щоб допомогти студентам, як майбутнім критикам, виявляти і оцінювати художні завдання митців у творах мистецтва, знаходити і розкривати часто неявні, а лише смутно підозрювані смисли. Оскільки здатність критика ставитися до твору як до суб'єкта передбачає наявність насамперед споглядання, переживання, співчуття і емпатії, програма спирається на практичні і самостійні заняття, покликані розширити кругозір студентів в аналізі і особистому сприйманні творів мистецтва. На заняттях студентам надаються базові засади для інтерпретації, оцінки та осмислення творів мистецтва, визначення їхньої естетичної якості, розуміння рівня

майстерності митця. Формується необхідний рівень професійної підготовки студентів для розуміння ними сутності і завдань мистецтва.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- отримати дослідницькі навички, необхідні для роботи з художньо-критичним матеріалом різних епох у сфері художньої критики і аналізу творів мистецтв;
- оволодіти базовою методологією мистецтвознавства, спрямованою на формування інструментарію художньої критики;
- оволодіти основними моделями усного і письмового аналізу художньо-критичних текстів, кінотекстів;
- засвоїти і навчитися застосовувати структурну форму критичних статей в аналізі творів образотворчого мистецтва;

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; знання і розуміння предметної області і розуміння професії; здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей; здатність бути критичним та самокритичним
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності; здатність взаємодіяти з іншими людьми у конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань; відповідально ставитися до завдань і обов'язків
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі
	ЗК 4	Інформаційна: здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел; здатність до розроблення і управління проектами; здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 6	Самоосвітня: Здатність навчатися та самонавчатися; здатність працювати автономно
	ЗК 7	Універсальна: здатність до планування та розподілу часу; здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; здатність застосовувати знання на практиці; здатність приймати

		обґрунтовані рішення; можливість взяти на себе ініціативу та змінювати дух підприємництва й допитливості; здатність оцінювати і підтримувати якість роботи; здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей; здатність до організації й виконання оригінальних творчих проектів у складі групи; здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; здатність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самостійної науково-дослідницької, організаційної діяльності у галузі: станкового живопису, вільної та друкованої графіки, рекламного та виставкового дизайну, художньої кераміки та скла.
	ФК 7	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення даної дисципліни студент має

Знати:

- сутність професії художнього критика як соціальної, інформаційної, творчої діяльності, пов'язаної з публічними виступами, її базові характеристики, соціальні ролі, якості особистості, необхідні для відповідального виконання професійних функцій;
- професійні стандарти роботи художнього критика, що працює на засадах етики і коректного критикування, спирається на принципи поваги до особистості і творчості;
- сучасну жанрову і стильову специфіку критичних текстів;
- специфіку, соціальну роль та суспільну місію художньої критики в суспільстві, функції та принципи в контексті соціальних потреб, історичного і сучасного досвіду культури;
- особливості масової інформації, завдання і методи, технології і техніки процесу створення критичних текстів, їх змістовну і структурно-композиційну специфіку;

- принципи роботи з джерелами інформації, методи її збору, селекції, перевірки і аналізу;
- основні вимоги, що пред'являються до матеріалів ЗМІ (точність, достовірність, наявність посилань на джерела, розмежування фактів і думок, плюралізм в поданні точок зору і т.д.);
- найбільш поширені формати спеціальних друкованих видань, теле-, радіопрограм, інтернет-ЗМІ, пов'язаних зі сферою мистецтв.

Вміти:

- володіти навичками критичної і редакторської діяльності, здійснювати всі ці види діяльності у своїй практиці;
- аналізувати художньо-критичні тексти, інтерпретувати їх згідно сучасних мистецьких тенденцій, вміти співвідносити з часом і епохами;
- володіти понятійним мистецтвознавчим апаратом художньої критики;
- володіти основами аналізу та критики текстів мистецтвознавства;
- створювати власні роботи в різноманітних жанрах критики для розміщення в періодичних виданнях, і інтернет-виданнях, на радіо і телебаченні.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, навчатися й працювати
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 4	Володіння знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, здатність застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 5	Здатність вести мистецьку діяльність, знання особливостей художньої мови.
ПРН 6	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, у тому числі міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організовувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння вести як індивідуальну, так і брати участь у колективній експозиційній,

	галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти
ПРН 12	Уміння працювати з об'ємною, правдоподібною та суперечливою інформацією, критично оцінювати інформацію, використовувати власний досвід, відомості з суміжних галузей
ПРН 13	Уміння здійснювати управління іншими членами колективу, досягати поставленої робочої мети, спрямовувати діяльність людей на поставлене завдання
ПРН 14	Уміння реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, користуючись передовим досвідом зарубіжних і вітчизняних колег, застосовувати на практиці теоретичні знання, отримані під час навчання, а також власний досвід
ПРН 15	Володіння навичками вести професійну діяльність, прийомами професійного спілкування, нести соціальну відповідальність за результати своєї професійної праці
ПРН 16	Уміння рахуватися з соціальними нормами та правами інших людей, прагнути до повсякчасного та максимального розгортання життєвого потенціалу власної особистості
ПРН 17	Уміння особистості взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки, здатність до кооперації, достатній рівень комфортності для того, щоб не йти врозріз з вимогами суспільства

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль II. Інструменти арт-менеджменту							
Тема 1. Специфіка художньої критики та її функції у сучасному світі. Співвідношення критики і журналістики.	12	2	2				8
Тема 2. Взаємовідносини художньої критики з арт-інституціями, популярною культурою і ринком.	10	2					8
Тема 3. Зв'язок критики і художньої практики.	12	2	2				8
Тема 4. Взаємодія суб'єктивного і об'єктивного в художній критиці	10	2					8
Тема 5. Інструменти критичного аналізу	12	2	2				8
Модульний контроль	4						
Разом	60	10	6				40
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	60	10	6				40

тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль II. Інструменти арт-менеджменту							
Тема 1. Специфіка художньої критики та її функції у сучасному світі. Співвідношення критики і журналістики.	12	2					10
Тема 2. Взаємовідносини художньої критики з арт-інституціями, популярною культурою і ринком.	10		2				10
Тема 3. Зв'язок критики і художньої практики.	12		2				10
Тема 4. Взаємодія суб'єктивного і об'єктивного в художній критиці	10	2					10
Тема 5. Інструменти критичного аналізу	12						12
<i>Модульний контроль</i>							
Разом	60	4	4				52
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
<i>Усього</i>	60	4	4				52

**5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХУДОЖНЯ КРИТИКА»
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.**

ХУДОЖНЯ КРИТИКА В УМОВАХ СУЧАСНОГО АРТ-РИНКУ.

Тема 1. Специфіка художньої критики та її функції. Співвідношення критики і журналістики

Лекція (2 год.). Основна мета художньої критики. Періодична преса як історична форма існування критики. Функціональні відмінності літературно-художньої критики в різноманітних видах ЗМІ: газеті, журналі, на радіо, телебаченні, в інтернеті. Типи журналів. Вплив ЗМІ на критику і критики на ЗМІ. Художній критик і критик-журналіст. Критик-журналіст і його вплив на громадську думку.

Предметна спеціалізація критики в різних видах мистецтв і ЗМІ. Кіно-, театральна, музична, художня, літературна критика. Спеціалізовані видання, сайти в інтернеті, теле- і радіопередачі.

Семінарське заняття (2 год.). Підготувати реферати (5–7 стор.), а також виступити з презентаціями по обраних темах, підготовленими в Power Point (12 стор.):

- Об'єкти і жанри критики. Різноманіття основних жанрів і жанрових різновидів.

- Рецензія, анотація, анонс, репліка як жанри художньої критики.
- Закономірності розмежування жанрів художньої критики.
- Критерії розрізнення жанрів в критиці.
- Окремий мистецький твір як об'єкт критики.
- Оперативні завдання рецензії, її структура, механізм, композиція, мова, стиль. Етапи роботи над рецензією.
- Види рецензій. Майстри рецензії.
- Анотація, анонс, репліка – інформаційні жанри критики.

Основні поняття теми: художня критика, художня журналістика, предметна спеціалізація, спеціалізовані видання.

Рекомендовані джерела:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [16], [14].

Тема 2. Взаємовідносини художньої критики з арт-інституціями, популярною культурою і ринком

Лекція (2 год.). Роль критика в сучасному цивілізованому суспільстві. Художній критик як опора, авторитетна думка і експертна порада для суспільства. Принципи об'єктивності, правдивості та незацікавленості.

Роль критика в формуванні арт-ринку. Художній критик і його вплив на події арт-ринку. Відносини між учасниками арт-ринку і роль критика в цих відносинах. Завдання і функції художнього критика в системі арт-ринку. Внесок критика у формування репутації художника. Критика і її вплив на ціноутворення. Ціна і цінність. Критик як суб'єкт арт-ринку, що пропонує свої послуги на продаж.

Основні поняття теми: художній критик, завдання художнього критика, функції художнього критика, критик як суб'єкт арт-ринку.

Рекомендовані джерела:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Тема 3. Зв'язок критики і художньої практики

Лекція (2 год.). Інтерес критики до актуальних проблем сучасності. Ціннісно-орієнтаційний характер критичної діяльності. Художність критики. Особливості образності в критичному виступі. Публіцистичність. Критика і художник. Критика і публіка. Критика і читач. Роль публіки і читача в художньому процесі. Проблема зворотного зв'язку. Формування навичок аналітичного сприйняття творів різних видів мистецтва і інтерпретаційного розуміння їх змісту.

Семінарське заняття (2 год.). Підготувати реферати (5–7 стор.), а також виступити з презентаціями по обраних темах, підготовленими в Power Point (12 стор.):

- Творчий портрет, як жанр художньої критики.
- Творча індивідуальність художника як об'єкт критики.
- Інтерв'ю як жанр художньої критики. Інтерв'ю-портрет.
- Завдання і можливості творчого портрета.
- Жанрові різновиди творчого портрету: біографічний нарис, нарис творчості, короткий біографічний нарис.
- Критики – майстри творчого портрету.

Основні поняття теми: критика і художня практика, художність критики, образність критики, публіцистичність критики.

Рекомендовані джерела:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Тема 4. Взаємодія суб'єктивного і об'єктивного в художній критиці

Лекція (2 год.). Проблема адекватного прочитання критиком ідеї твору. Поняття «критична інтерпретація». Правомірність множинності критичних тлумачень одного і того ж критичного тексту. Суб'єктивність і суб'єктивізм у критиці. Об'єктивність та об'єктивізм в критиці. Авторське тлумачення змісту відображених у творі подій. Воля автора як двигун сюжету в критичній статті. Допустимість певної авторської позиції в сюжетній структурі критичної статті. Мистецтво критики як виявлення художньої цінності твору, трансляція власного розуміння значущості твору мистецтва. Аргументація як засіб переходу суб'єктивного в об'єктивне.

Основні поняття теми: критична інтерпретація художньої критики, тлумачення критичного тексту, суб'єктивність і суб'єктивізм у критиці, об'єктивність та об'єктивізм в критиці, аргументація.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Тема 5. Інструменти критичного аналізу

Лекція (2 год.). Критична стаття як жанр художньої критики. Структура критичної статті. Проблема заголовку. Закони композиції критичного тексту. Вступ, зав'язка, розгорнуті міркування аналітичного характеру, опис, цитати, емоційні сплески, прямі звернення до читача. Особистість художника і особистість автора критичного тексту.

Стаття як своєрідний ідейно-естетичний маніфест критика. Різновиди статті. Співвідношення логічного, суб'єктивно-ліричного і фактографічного початку в композиції статті. Сприйняття як художня співтворчість: враження, розуміння, тлумачення художнього образу як динамічної цілісності. Майстри критичної статті.

Семінарське заняття (2 год.). Підготувати реферати (5–7 стор.), а також виступити з презентаціями по обраних темах, підготовленими в Power Point (12 стор.):

- Критична стаття і її огляд як жанру художньої критики.
- Стаття як маніфест критика.
- Різновиди художніх статей.
- Закони художнього сприйняття творів мистецтва.
- Інтерпретація образотворчого мистецтва.

Основні поняття теми: критична стаття, композиція критичного тексту, художньо-критична стаття, різновиди художньо-критичних статей, тлумачення художнього образу

Рекомендовані джерела:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Відвідування практичних занять	1	Не передбачено навчальним планом	
Робота на семінарському занятті	10	3	30
Робота на практичному занятті	10	Не передбачено навчальним планом	
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	13	65
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом		-	128
Максимальна кількість балів:		128+113 (бали за 10 семестр) = 241	
Розрахунок коефіцієнта:		241:100=2,41	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ХУДОЖНЯ КРИТИКА В УМОВАХ СУЧАСНОГО АРТ-РИНКУ.

Тема 1. Специфіка художньої критики та її функції. Співвідношення критики і журналістики (8 год.).

1. Теоретична частина. Підготувати реферати за однією з визначених тем:

1. Основна мета художньої критики і її завдання в суспільстві.
2. Особливості літературно-художньої критики в різноманітних видах ЗМІ: газеті, журналі, на радіо, телебаченні, в інтернеті.

3. Художній критик і критик-журналіст. Пояснити важелі впливу на суспільну думку кожного з них. Які механізми вони застосовують.
4. Вплив ЗМІ на художню критику і критики на ЗМІ.

II. Практична частина: проаналізувати українські спеціалізовані видання з питань мистецтва, сайти, платформи в інтернеті, теле- і радіопередачі. Підготувати презентацію в Power Point (12-20 стор.)

Основні поняття теми: художня критика, художня журналістика, предметна спеціалізація, спеціалізовані видання.

Рекомендовані джерела:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [16], [14].

Тема 2. Взаємовідносини художньої критики з арт-інституціями, популярною культурою і ринком (8 год.).

I. Теоретична частина. Підготувати реферати за однією з визначених тем:

1. Роль критика в сучасному цивілізованому суспільстві.
2. Девальвація ролі критика в сучасному суспільстві: причини, майбутні перспективи.
3. Художній критик і його вплив на арт-ринок. Вагомість чи відсутність впливу.
4. Ціна і цінність твору мистецтва. Значення художнього критика у питаннях ціноутворення творів мистецтва.

II. Практична частина: проаналізувати доступні в мережі інформаційні джерела, які висвітлюють роль професійної діяльності критиків та їх суттєвий вплив на ситуацію арт-ринку. Підготувати презентацію в Power Point (12-20 стор.)

Основні поняття теми: художній критик, завдання художнього критика, функції художнього критика, критик як суб'єкт арт-ринку.

Рекомендовані джерела:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Тема 3. Зв'язок критики і художньої практики (8 год.).

I. Теоретична частина. Підготувати реферати за однією з визначених тем:

1. Критика і художник. Як критику зрозуміти художника. Питання взаємодії, взаєморозуміння і авторської інтерпретації творчого процесу.
2. Художник і мистецтвознавець. Чиє слово вирішальне.
3. Критика і публіка. Критика і читач. Роль публіки і читача в художньому процесі.
4. Роль критика в добу масових експлікацій. Злиття ролей художника і критика в добу концептуалізму.
5. Як розуміти текст художника. Чи є він елементом художньої

критики?

6. Роль критика в добу інтертекстуальності.
7. Об'єкти і жанри критики. Різноманіття основних жанрів і жанрових різновидів.
8. Закономірності розмежування жанрів художньої критики.

II. Практична частина:

1. Обрати один художній твір і самостійно написати на нього рецензію, анотацію, анонс і репліку (1-2 стор.).
2. Написати для цієї ж роботи критичну статтю (2-3 стор.)

Основні поняття теми: критика і художня практика, художність критики, образність критики, публіцистичність критики.

Рекомендовані джерела:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Тема 4. Взаємодія суб'єктивного і об'єктивного в художній критиці (8 год.).

I. Теоретична частина. Підготувати реферати за однією з визначених тем:

1. Закони художнього сприйняття і види інтерпретації художнього твору.
2. Інтерпретація образотворчого мистецтва. Особливості наукової і критичної інтерпретації. Специфіка художньої інтерпретації.
3. Сприйняття як художня співтворчість: враження, розуміння, тлумачення художнього образу як динамічної цілісності.
4. Різновиди методологічних принципів аналізу та інтерпретації твору мистецтва.
5. Мистецтво критики як мистецтво трансляції власного досвіду і розуміння мистецького твору. мистецтва.
6. Творчий портрет, як жанр художньої критики. Завдання і можливості творчого портрету.
7. Інтерв'ю як жанр художньої критики. Інтерв'ю-портрет
8. Біографічний нарис, нарис творчості, короткий біографічний нарис як жанр художньої критики..

II. Практична частина:

1. Обрати художника і самостійно написати творчий портрет у жанрі художньої критики (2-3 стор.).
2. Написати інтерв'ю з художником у жанрі художньої критики (2-3 стор.).

Основні поняття теми: критична інтерпретація художньої критики, тлумачення критичного тексту, суб'єктивність і суб'єктивізм у критиці, об'єктивність та об'єктивізм в критиці, аргументація.

Рекомендована література:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Тема 5. Інструменти критичного аналізу (8 год.).

I. Теоретична частина. Підготовка та захист доповіді за однією з визначених тем:

1. Критична стаття і її огляд як жанру художньої критики.
2. Художній процес як об'єкт критики.
3. Закони композиції критичного тексту.
4. Особистість художника і особистість автора критичного тексту. Взаємодія.
5. Різновиди художньо-критичних статей.
6. Сприйняття твору мистецтва як художня співтворчість: враження, розуміння, тлумачення художнього образу.
7. Естетичний, мистецтвознавчий, культурологічний різновиди методологічних принципів аналізу та інтерпретації твору мистецтва.
8. Структурно-семіотичний, психоаналітичний, системний різновиди методологічних принципів аналізу та інтерпретації твору мистецтва.

II. Практична частина:

1. Створити критичну статтю на роботу художника чи на виставку (2-3 стор.).
2. Створити художню статтю на роботу художника чи на мистецьку подію (2-3 стор.)

Основні поняття теми: критична стаття, композиція критичного тексту, художньо-критична стаття, різновиди художньо-критичних статей, тлумачення художнього образу

Рекомендовані джерела:

основна: [3], [4], [5].

додаткова: [13], [15].

Критерії оцінювання: головними критеріями оцінювання визначено наступні позиції: чіткий й логічний текст реферату, дотримання технічних вимог до оформлення реферативних досліджень – 5 балів, чіткий й логічний текст рецензії/інтерв'ю/статті, дотримання технічних вимог до оформлення даних робіт, актуальність викладеного матеріалу – 5 балів, обґрунтованість постаті художника, змістовність та логічність опису творчого портрету у жанрі художньої критики, дотримання нормативних вимог до критичного аналізу – 5 балів, чіткий та логічний аналіз спеціалізованих видань з питань мистецтва/інформаційних джерел, змістовність та художнє оформлення презентацій – 5 балів.

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів. Модульний контроль знань та вмінь магістрів проводиться згідно і тематичним планом і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Оцінювання відбувається після підсумкового аналізу письмових робіт студентів. Оцінка модульного контролю здійснюється за 25-бальною шкалою.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно висновки на основі проведених спостережень	1 – 4

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Семестровий контроль навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» передбачений у вигляді заліку, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом вивчення навчальної дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю і екзамену

Семестровий контроль навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» передбачений у вигляді заліку, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом вивчення навчальної дисципліни.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Модулі	Змістовий модуль II.				
Назва модуля	Художня критика в умовах сучасного арт-ринку.				
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Тема 1. Специфіка художньої критики та її функції у сучасному світі. Співвідношення критики і журналістики	Тема 2. Взаємовідносини художньої критики з арт-інституціями, популярною культурою і ринком	Тема 3. Зв'язок критики і художньої практики	Тема 4. Взаємодія суб'єктивного і об'єктивного в художній критиці	Тема 5. Інструменти критичного аналізу
	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>
Теми семінарських занять	Тема 1. Специфіка художньої критики та її функції у сучасному світі. Співвідношення критики і журналістики		Тема 3. Зв'язок критики і художньої практики		Тема 5. Інструменти критичного аналізу
	<i>10 балів+1 бал за відвідування</i>		<i>10 балів+1 бал за відвідування</i>		<i>10 балів+1 бал за відвідування</i>
Самостійна робота	<i>ПП.6.2. 10 балів</i>	<i>ПП.6.2. 10 балів</i>	<i>ПП.6.2. 15 балів</i>	<i>ПП.6.2. 15 балів</i>	<i>ПП.6.2. 15 балів</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів				
Всього балів	128 балів				
Підсумковий рейтинговий бал	128+113 (бали за 10 семестр) = 241 бал (коефіцієнт успішності: 241:100=2,41)				

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Арсланов В. Г. История западного искусствознания XX века: Учебное пособие для вузов / В.Г.Арсланов. – М.: Академический Проект, 2003. – 768 с. (Наявний в електронній бібліотеці кафедри: <https://drive.google.com/file/d/12L8wTOMisME9yupgve96Is4Rly0341OG/view?usp=sharing>)
2. Генрих Вельфлин. Основные понятия истории искусств. Проблема эволюции стиля в новом искусстве / Г. Вельфлин. – М.: В.Шевчук. – 2009. – 244 с. (Джерело: file:///C:/Users/adm/AppData/Local/Temp/Vlflin_Genrix_-_Osnovnye_ponyatiya_istorii_iskusst.html)
3. Ильина Т.В. Ведение в искусствознание: Учеб. пособ. для студентов вузов / Т.В.Ильина. – М.: ООО "Издательство ЛСТ" : ООО "Издательство Астрель". – 2003. – 206 с. (Наявний в електронній бібліотеці кафедри: <https://drive.google.com/file/d/19NHKhKrFV1OH56oEROz4khReyuRXIsFuO/view?usp=sharing>)
4. Экспериментальное искусство: Влияние теории на художественное творчество / Сб. ст. под ред. О. Личчиарделло, С. Ломбардо, В. Петрова. – М.: ГИИ. – 2011. – 412 с. (Наявний в електронній бібліотеці кафедри: <https://drive.google.com/file/d/16i3nQJ6pqAXISzrRr8VSjWdHbF93gjX0/view?usp=sharing>)
5. Эрвин Панофский. Смысл и толкование изобразительного искусства / Е. Панофский // Перевод с английского В.В.Симонова. – СПб.: Академический проект. – 1999. – 455 с. (Наявний в електронній бібліотеці кафедри: https://drive.google.com/file/d/1fNCrd8kFODxNWWi5e7_rvtXgvm2QdfT2/view?usp=sharing)

Додаткова.

6. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусства : проблема эволюции стиля в новом искусстве / Г. Вельфлин. – М.: В. Шевчук, 2009. – 290 с.
7. Исствознание и теория информации [Текст] : [сб. ст.] / ред. : В. М. Петров, А. В. Харуто ; Гос. ин-т искусствознания ; под ред. В. М. Петрова и А. В. Харуто. – Москва : URSS : [КРАСАНД], 2009. – 432 с.
8. Криволапов М.О. Про мистецтво та художню критику України XX століття: Вибрані статті різних років. Книга 1. Формування та розвиток національної мистецької школи в Україні XX ст. / М.О.Криволапов // Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. – Київ: Видавничий дім Л+С. – 2004. – 268 с.
9. Собкович О. Тенденції розвитку художньої критики Києва / О. Собкович // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. – 2013. – Вип. 5. – С. 343-345.

10. Сокольникова Н. М., Крейн В. Н. История стилей в искусстве / Н. М. Сокольникова, В. Н. Крейн. – М.: Гардарики, 2006. – 295 с.
11. Успенский Б. А. Семиотика искусства [Текст] / Б. А. Успенский. – М.: Языки русской культуры, 1995. – 360 с.: ил.
12. Феличева Н. В. Художественные стили в Западной Европе и России : Учеб. пособие / Н. В. Феличева. – СПб.: СПбГУ ИТМО, 2008. – 168 с.
13. Симбирцева Н.А. Текст культуры; культурологическая интерпретация : Сб. статей / Н. А. Симбирцева. – М.-Берлин: Direct Media, 2015. – 236 с.
14. Колодий Н. А., Колодий В. В. Визуальный поворот и его влияние на социальное познание // Н.А.Колодий, В.В.Колодий // Известия Томского политехнического университета. – 2010. – №6 (316) – С.146-152